

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	3.Kf.700.302/2024/4.
A felperes:	Felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Dr. Galbavy Magdolna ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	vármegyei Rendőr-főkapitányság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	Dr. Katona-Győr Patrícia kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	jogviszony megszüntetésével kapcsolat közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (15. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott ítélet:	Pécsi Törvényszék 10.K.700.718/2023/14.

Ítélet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 147.325 (száznegyvenhétezer-háromszázhuszonöt) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 1997. szeptember 3. napjától kezdődően állt szolgálati jogviszonyban az alperessel, utolsó szolgálati helye helységi Rendőrkapitányságon kiemelt főhatárrendész beosztásban volt. A felperes szolgálati beosztása országos Schengeni Egyezményhez való csatlakozása folytán megszűnt, tekintettel arra, hogy a szomszédos határszakaszon a határőrizet és a határátléptetés 2023. január 1-el megszűnt.

[2] Az alperes a határrendészeti területen szolgálatot ellátó munkatársak részére szóbeli tájékoztatást adott a beosztások 2022. december 31-i megszűnését követő átszervezésről, és a rendelkezésre álló betöltetlen, üres státuszokról, amelyek közül a kívánatosnak tartott beosztás megjelölésére hívták fel az érintetteket.

[3] A felperes szolgálati jogviszonyának módosításával kapcsolatban 2023. január 10. napján személyzeti elbeszélgetést tartottak, melyen a felperest tájékoztatták arról, hogy az általa megjelölt beosztásra mást neveztek ki, egyúttal részére két beosztást ajánlottak fel: a rendőrségi Regionális igazgatóság főosztályi osztályon tiszthelyettesi C/8. besorolású járőrvezetői beosztást, illetve a vármegyei Rendőr-főkapitányság helységi Rendőrkapitányság osztályi alosztályán tiszthelyettesi B/8. besorolású járőrvezetői beosztását.

[4] A felperes a személyes elbeszélgetésen egyik beosztást sem fogadta el, döntését írásban röviden azzal indokolta, hogy felesége ellátásra szorul, nagyobb műtetre vár és felesége szülei is ellátásra szorulnak. A rendőrségnél felajánlott beosztással várható többnapos távollétet a hivatkozott okok miatt nem tudta vállalni.

[5] A felperest 2023. január 12-én értesítette munkáltató, hogy a jegyzőkönyvben rögzített indokokat méltányolható okként nem fogadja el.

[6] A helységi Rendőrkapitányság vezetője 2023. január 19-én tájékoztatta a felperest arról, hogy méltányolható ok hiányában a felajánlott álláshely visszautasítására tekintettel a felperes hivatásos szolgálati jogviszonya a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 86. § (7) bekezdése alapján 2023. március 10-i hatállyal lemondással kerül megszüntetésre.

[7] Az alperes a felperes szolgálati viszonyát 2023. január 27-én kelt számú állományparancssal a Hszt. 80. § (2) bekezdés b) pontja, 84. §-a, 86. § (7) bekezdése, valamint a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyügyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI. 16.) BM rendelet (a továbbiakban: BMr.) 46. §-a alapján lemondással megszüntette.

[8] A felperes szolgálati panaszában a Hszt. 86.§ (6) bekezdés b) pont alapján a jogviszonyának felmentéssel való megszüntetését kérte az általa felhozott méltányolható indokok alapján, másrészt alapos indokaira figyelemmel a Hszt. 90. § (4) bekezdése alapján, a 90. § (2) bekezdés i) pontjára tekintettel kérte a végkielégítés felének kifizetését. Hivatkozott arra, hogy a helységi Rendőrkapitányságnál felajánlott járőrvezetői beosztás alacsonyabb besorolású és alacsonyabb bérrel járt volna; sérelmezte, hogy a lakóhely és a rendőrkapitányság közötti távolságra miatt az tömegközlekedéssel, többszöri átszállással és a Hszt. 57.§ (2) bekezdésében rögzített, iránymódosító másfél órás időtartamot meghaladóan közelíthető meg; gépkocsival történő bejárás pedig alacsonyabb illetmény mellett is többletkiadást (benzinköltség) feltételez. A rendőrségnél felajánlott beosztás kapcsán házastársa betegségére, állapota részletesebb kifejtésével hivatkozott, továbbá családi körülményeit illetően előadta, hogy a ház körüli munkákban, így az tartott állatok ellátásában, fahordásban, fűnyírásban és a bevásárlásban nyújt segítséget. Házastársa idős szüleinek

gondozásával összefüggésben is részletesebb előadást tett, mint a 2023. január 10-i személyzeti elbeszélgetésen. Kifogásolta, hogy a felajánlott beosztásról a személyzeti megbeszélésen azonnal döntenie kellett, így azt nem tudta megfelelően átgondolni; a szolgálati jogviszonyát megszüntető parancsban az alperes a Hszt. 3.§-ban foglalt jóhiszeműség-, tisztesség elvének, a kölcsönös együttműködés és a tájékoztatási kötelezettség megsértésével az indokolást elmulasztotta. Hivatkozott továbbá a Hszt. 4.§ szerinti joggal való visszaélés tilalmának a sérelmére is.

[9] Az alperes parancsnoka a felperes szolgálati panaszát 2023. május 31. napján kelt határozatszám1 számú határozatával megalapozatlanság miatt elutasította. Megállapította, hogy a felperes szolgálati beosztása átszervezés következtében szűnt meg, a munkáltató által felajánlott beosztások megfeleltek a felperes (közrendvédelmi rendészeti szakközépiskolai középfokú) végzettségének. Rögzítette, hogy a Hszt. 80.§ (7) bekezdése, 86.§ (4) bekezdése alapján az alperest nem terhelte a méltányossági okok elbírálása tekintetében indokolási kötelezettség. A felperes által felhozottakat a felajánlott beosztás visszautasítása méltányolható, illetve alapos okaként nem fogadta el. Megállapította, hogy a felperes házastársának *scoliosis* nevű betegsége a gerinc frontális síkban bekövetkezett elhajlását jelenti; kezelése konzervatív vagy műtéti, melynek célja a statikailag kiegyenlített, lehetőleg mozgó és kevésbé deformált gerinc visszaállítása, mely függ a beteg életkorától, a görbületek lokalizációjától és típusától és egyéb kísérő betegségektől. Figyelembe vette, hogy a házastárs 2022. szeptembere óta táppénzen van, a felhívására csatolt dokumentáció alapján betegsége 2022. júniusában már fennállt, ebben az időszakban a felperes vezényléses munkarendben 12 órában teljesített szolgálatot. A hozzátartozó betegsége és az azzal járó tünetek napi szintű fennállása ellenére a felperes nem igazolta, hogy a házastársa folyamatos gondozást igényelne, és a felajánlott beosztás elfogadása esetén a Hszt. 90. § (4) bekezdés a) pontja alapján a gondozása ellehetetlenült volna. A házastársa szülei gondozására hivatkozását nem fogadta el, mert nem tekinthetők közeli hozzátartozóknak, másrészt gondozásukat nem egyedül, hanem a felesége testvérével felváltva látták el. Megjegyezte továbbá, hogy felperesnek négy gyermeke van, akik közül három már nagykorú és vélelmezte, hogy ők is hozzá tudnak járulni édesanyjuk és nagyszüleik segítéséhez, gondozásához.

[10] A felperes lakóhelye és helység2i szolgálati hely közötti távolság és közlekedési időtartam vonatkozásában sem fogadta el méltányolható okként a felperes hivatkozásait. Egyrészt a Hszt. 57.§-a alapján rögzített áthelyezésére vonatkozó szabályozást nem lehetett figyelembe venni. Másrészt hivatkozott a Hszt. 13.§ (1) bekezdése szerint a szolgálati jogviszony sajátos jellegére, amely mellett a felperes magánélete tervezhető, és a szolgálatvezénylés alapján lehetősége van megszervezni azokat a teendőket, amelyekkel a házastársát támogatni és segíteni tudja. Az alperes a kifogásolt Hszt. 3.§ és 4.§-ban rögzített alapelvek sérelmét sem állapította meg.

A felperes keresete, védirat

[11] A felperes módosított keresetében az alperes szolgálati panaszt elutasító határozatának hatályon kívül helyezése mellett kérte a Hszt. 271.§ (1) bekezdése alapján a szolgálati jogviszony megszüntetésének jogellenes megállapítását és annak következményeként a jogviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésének a kimondását az ítélet jogerőre emelkedésének napjával; valamint 10 havi, 5.893.000 forint végkielégítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését, perköltsége megfizetése mellett.

[12] A szolgálati panaszában foglaltakat megismételve hivatkozott arra, hogy a felajánlott helység²i Rendőrkapitányságon lévő beosztást amiatt nem tudta elfogadni, mert azzal lényegesen megnövekedett volna a munkába járás időtartama, a tömegközlekedés igénybevétele nehézséget okozott volna, a saját gépkocsi használatával pedig lényeges benzinköltségnövekedéssel számolhatna illetménye változatlan mértéke mellett. A rendőrség¹nél felajánlott beosztás elfogadása pedig a házastársa betegsége és annak szülei ellátása, gondozása, mint méltányolható ok miatt nem volt lehetséges. A peres eljárás során arra is hivatkozott, hogy korábban a helység³ szolgálai helyen a osztály²ről, -ahonnan vezényelhető volt -, felesége betegsége miatt kérte áthelyezését a határrendészetre.

[13] Az alperes védiratában a felperes módosított keresetének elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte. Fenntartva a szolgálati panaszt elutasító határozatában foglaltakat, arra hivatkozott, hogy a felperes nem bizonyította, ezért méltányolható indokként elfogadni nem lehetett a házastársa szülei gondozása szükségességét, amelybe a felperes hivatkozása szerint a felesége testvére is részt vett. A házastárs betegsége tekintetében egyedül a *scoliosis*, azaz a gerinc frontális síkban bekövetkezett elhajlását lehetett megállapítani; a gondozása ellehetetlenülését nem bizonyította. Hangsúlyozta, hogy a rendőrség¹nél felajánlott beosztás magasabb besorolású, ezért a korábbihoz képest magasabb illetményt biztosított volna felperesnek, míg a helység²i Rendőrkapitányságnál felajánlott beosztás azonos besorolású a felperes korábbi beosztásával. A munkába járással megnövekedett időtartammal kapcsolatban hivatkozott a költségterítés igénylésének eljárási szabályairól szóló 24/2023. (V.25.) RFK intézkedésre, amely szerint az alperes a közösségi közlekedést és a gépjárművel történő munkába járást is támogatja. A Kúria Mfv.10.156/2020/2. számú döntése alapján hivatkozott arra, hogy a munkáltatót a méltányossági okok elbírálása tekintetében indoklási kötelezettség nem terhelte.

Az elsőfokú bíróság döntése

[14] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte 150.000 forint perköltség alperes javára való megfizetésére. Ítéletét a Hszt. 2.§ 5. pontjára, 86. § (6) bekezdés b) pontjára és (7) bekezdésre, a Hszt. 52. § (2) bekezdése, 53. §-ra, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. §-ára alapította.

[15] A felperes jogviszonyának lemondással való megszüntetésének jogszerűségét az alapján vizsgálta, hogy a felajánlott beosztásokat a felperes méltányolható vagy alapos okból utasította-e vissza, azt az alperes megfelelően értékelte-e.

[16] A rendőrség¹nél felajánlott beosztás körében felhozott indokokat az alperes kellőképpen értékelte, és helyesen döntött a méltányolhatóság körében. A felperes házastársa betegségével kapcsolatban méltányolható okként a felperesre háruló ház körüli teendőket, valamint a házastársa tisztálkodásával összefüggő körülményeket sem tekintette - a beosztások el nem fogadását megalapozó - méltányolható indoknak, mert a lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján a házastárs betegségével együtt bizonyos ház körüli teendőket még el tudott látni, a napi szintű feladatok pedig a háztartásukban élő 18 éves gyermek segítségével elláthatónak találta. A házastárs állapotának rosszabbodása egy folyamat eredménye; a méltányolható okról való alperesi döntéskor a felperes házastársa még sem botot, sem mankót nem használt. E körülményeket lényegesként értékelte; ugyanígy lényegesnek találta, hogy a házastárs szüleinek gondozásával kapcsolatos teendőkben a felesége testvére, valamint a fiuk is besegít. A házastársa szülei nem ágyhoz kötött betegek,

saját magukat el tudják látni, 2 hetente kell őket orvoshoz vinni; a szükséges teendők ellátása a szolgálati beosztás mellett is tervezhető lett volna.

[17] A rendőrség1nél felajánlott álláshely tekintetében 12 órás munkaidő-beosztásban dolgoztak reggel 7 órától este 19 óráig, illetve este 19 órától reggel 7 óráig, amely az adott munkaidőkereten belül havonta 4, illetve éjszakai beosztás esetén 3 éjszakai távollétet jelent.

[18] A helység2i Rendőrkapitányságon felajánlott beosztás elfogadása felperes részére megnehezítette volna a munkába járást, gépjárművel többletköltséggel járt volna. A felperes lakóhelyétől hosszabb időtartamot vett volna igénybe a munkahelyre való bejutása, azonban - figyelembe véve a szolgálati jogviszony sajátos jellegét – ezen indok sem méltányolható, mert a felperes a tömegközlekedést igénybe tudta volna venni a bejutáshoz többlet benzinköltség felmerülése nélkül. Ugyanakkor, amennyiben a felperes kizárólag gépkocsival tudta volna megközelíteni a munkavégzési helyet, abban az esetben méltányolható lett volna pluszköltség felmerülése; azonban mivel a rendőrség1nél felajánlott szolgálati beosztás visszautasítása tekintetében felhozott indokokat nem találta méltányolhatóak, ezért az alperes határozatát (döntését) sem tekintette jogszabálysértőnek.

[19] A Kp. 78. §-a alapján rámutatott, hogy a felperes utolsó beosztásba való áthelyezésének vizsgálatára nem kerülhetett sor, mert erre (indoka a házastársa betegsége) csak utóbb, a szolgálati panasz benyújtását követően hivatkozott a felperes.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[20] A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatását és - a munkáltatói intézkedés hatályon kívül helyezésével – a Hszt. 271. § (1) bekezdés és (4) bekezdés alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes közzszolgálati jogviszonyát jogellenesen szüntette meg és az a jogerős bírói ítélet napjával szűnik meg, valamint kötelezni kérte az alperest 10 havi távolléti díjnak megfelelő végkielégítés és az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére.

[21] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Hszt. 86. § (6) bekezdés b) pontját és a (7) bekezdésben foglaltakat, valamint a 90.§ (4) bekezdését helytelenül értelmezte a peradatok és a bizonyítékok alapján helytelen jogi következtetéssel jutott arra, hogy az alperes a szolgálati jogviszonyát jogszerűen szüntette meg lemondás jogcímén, ennek okán a törvényszék döntése jogszabálysértő. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság, mivel az alperes nem teljesen tárta fel a tényállást (a bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helyesen tárta fel), azonban abból helytelen jogi következtetést vont le, holott a mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége a közigazgatási cselekményt tartalmazó iratból, illetve a per folyamán beszerzett iratokból, tanúvallomásokból megállapíthatóak, így az elsőfokú bíróság ítélete Kp. 85.§ (5) bekezdés sérelme miatt megalapozatlan.

[22] Szolgálati panaszában és a keresetben foglaltakat megismételve előadta, hogy 2023. január 10. napján milyen körülmények között került sor a felajánlott 2 beosztás gondolkodás idő nélküli, méltányolható ok ellenére történt elutasítására; az alperesnek az általa felhozott méltányolható okokról való indoklás nélküli döntésére, melyet a szolgálati panaszában részletesebben kifejtett és sérelmezett.

[23] Az ítélettel szemben azzal érvelt, hogy a törvényszék helytelenül értékelte a felhozott indokait. A Hszt. nem tartalmazza, hogy mi minősíthető méltányolható indoknak,

ezért azt elsősorban alperesnek, illetve a bírósági eljárásban a bíróságnak kell mérlegelni, az eset összes körülményét figyelembe véve.

[24] Álláspontja szerint a felajánlott 61 km távolságra lévő helység²ⁱ beosztás esetén tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság - a csatolt mentrenddel ellentétben - a tömegközlekedéssel való munkába járás lehetőségét; gépkocsival pedig az havi 50.000 forint többletkiadást jelentett volna alacsonyabb beosztás és kevesebb illetmény mellett. A felperes fellebbezésében elismerte, hogy a felesége szüleinek ápolása tervezhető lett volna; azonban vitatta, hogy a felajánlott szolgálati beosztások mellett a házastársa ellátása is hasonlóan tervezhető lenne. A rendőrség¹ⁿél felajánlott munkaidőbeosztás kapcsán hivatkozott arra, hogy képtelen a felesége ápolására és a családja fenntartására. Erre nézve méltányolható indokként a felesége betegsége miatti ápolására hivatkozott, amit az elsőfokú bíróság előtt bizonyított is; vitatta, hogy új tény-, körülmény lett volna azon perbeli hivatkozása, hogy az utolsó munkakörébe való áthelyezési kérelmét ugyancsak a felesége ápolásra szoruló betegségével indokolta. Hivatkozott arra, hogy alperesnek a korábbi áthelyezési kérelméről hivatalos tudomása volt, amit a perben elhallgatott. Vitatta, hogy a középiskolás korú gyermekének segítségét a beteg édesanyja ápolása során figyelembe lehetne venni. Elismerte, hogy a felesége állapotának jövőbeli javulására vagy romlására bizonyítékot nem nyújtott be, de a beosztások felajánlásakor pillanatnyi helyzetet kellett mérlegelnie és nem azt, hogy esetleg egy műtét után házastársa ismét munkaképes lesz vagy sem. Az általa megjelölt helység³ⁱ Rendőrség járőrvezetői beosztása lett volna számára a leghelyesebb, mely 5 perc sétára lett volna a lakóhelytől és az alperes tévesen értékelte úgy, hogy ezt a beosztást helyette egy újpetrei lakosú kolléga töltheti be optimálisan. Az alperesnek a beosztások felajánlásánál figyelembe kellett volna vennie a fenti körülményeket. Megjegyezte azt is, hogy a rendőrség¹ⁿél ellátott szolgálat esetén tömegközlekedéssel nem lett volna megoldható a bejárás az autóbusz mentrendje miatt.

[25] Összességében méltányolható okként értékelhetőnek tartotta a súlyos mozgásszervi betegségben szenvedő felesége állapota miatt az alperes által felajánlott beosztások elfogadásának elutasítását, mert azok bármelyikének elfogadása olyan nagy mértékű és hátrányos változást eredményezett volna neki és a családnak is, amely nem volt elvárható.

[26] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítéletnek - helyes tényállása és indokai alapján annak - helybenhagyását és másodfokú perköltsége felperes általi marasztalását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék ítéletében helyes megállapításra jutott arról, hogy jogszerűen szüntette meg a felperes jogviszonyát, a felhozott indokokat nem lehetett méltányolható okként értékelni a felajánlott beosztások tekintetében. A Kp. 78.§-a szerint kizárólag a szolgálati panaszban előadott körülményeket lehetett vizsgálni, mert az alperes is erről döntött.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[27] A fellebbezés nem alapos.

[28] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket megfelelően

alkalmazta, ítéletének indokolásában a döntése indokait kifejtette, amelyekkel a másodfokú bíróság egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[29] A másodfokú bíróságnak – a bizonyítás és vizsgálat hivatalbóli elrendelésének körén kívül, mely jelen ügyben nem merült fel –, kizárólag a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között volt lehetősége dönteni, e vizsgálat keretein – főszabály szerint, törvényi kivételeket leszámítva – nem terjeszkedhetett túl. A közigazgatási peres eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a fellebbezést megalapozó jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely együttes megjelölése (illetve – s ez a fellebbező választása – azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér), és annak kifejtése, hogy a fél milyen döntést kér a bíróságtól. A Kp. 100. § (2) bekezdése helyes értelmezésével kapcsolatban a Kúria már több ízben (Kfv.VII.37.422/2020/8. – BHGY K-KJ-2020-404, Kfv.VII.37.651/2020/6. – BHGY K-KJ-2020-385) hangsúlyozta, hogy ezeknek az együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A másodfokú eljárás keretét a fellebbezésben megsértettként megjelölt jogszabályi rendelkezések és az azokhoz fűzött részletes, adekvát indokolás együttesen adják. A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem vitatta, a bizonyítékértékelést azonban helytelennek tartotta. A Kp. 85.§ (5) bekezdés megsértésére azonban helytelenül hivatkozott, mivel a szolgálati jogviszony Hszt. 86.§ (7) bekezdése alapján lemondással történő megszüntetése nem mérlegelési jogkörben hozott, hanem a törvényi feltétel fennállásának megállapítása esetén kógens döntés, azonban a szükséges megállapításhoz vezető jogalkalmazási folyamatban a bizonyítékok szabad mérlegelése és értékelése előbbivel (mérlegelési jogkör) nem azonos. A tényállás megállapítása körében a bizonyítékok szabad mérlegelése és értékelése (bizonyítékok mérlegelése) nem jelenti azt, hogy az alperes mérlegelési jogkörében (több lehetséges döntés meghozatalára vonatkozó felhatalmazottság, mozgáster) hozta volna meg döntését. A felperes a Kp. 85.§ (5) bekezdésén kívül megsértett eljárási jogszabályhelyet nem jelölt meg, ezért az ítéltábla ebben a körben – a Kp. 99. § (1) bekezdésére, 100. § (2) bekezdés b) pontjára és 104. § (1) bekezdésére figyelemmel – nem vizsgálódhatott. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és bizonyítékértékelést – a Kp. fellebbezési eljárásra szabott korlátai alapján – nem érinthette az elsőfokú ítélet felülbírálata során, csupán a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhatott le, a megállapított tényeket másként minősíthette – helyesen – a Kp. 108. § (1) bekezdés és a fellebbezésben megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezések szerint volt elvégezhető. A fellebbezés megjelölte ugyan a Hszt. 90.§ (4) bekezdésének sérelmét is, azonban ekörben adós maradt a jogszabálysértésre való hivatkozása indokai kifejtésével, emiatt a másodfokú bíróság az áthelyezés méltányolható és alapos okból hozzájárulás megtagadásának fennállását nem vizsgálta. A felperes továbbá jogszabálysértés megjelölése nélkül sérelmezte a felajánlott beosztásról való – gondolkodási idő biztosítását nélkülöző – döntési helyzetét, valamint az alperes indoklás nélküli jogviszonyt megszüntető, méltányolható okok el nem fogadását jelentő intézkedését; emiatt azok sem eshettek a másodfokú bíróság vizsgálati körébe. A rendőrségnél felajánlott beosztás kapcsán a fellebbezésben először hivatkozott – tömegközlekedési nehézségre utaló – körülmény a Kp. 100.§ (3) bekezdése miatt nem volt figyelembe vehető.

[30] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet anyagi jogi megfelelése kérdésében a Hszt. 86.§ (6) bekezdés b) pontjának és 86.§ (7) bekezdésének, és az előbbieket szerint nem vizsgálható 90.§ (4) bekezdése megsértését állította; arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság e jogszabályi rendelkezéseket helytelenül értelmezte, mert a felhozott méltányolható indokokat figyelmen kívül hagyta, így a helység2i Rendőrkapitányságon a

munkába való bejárás tömegközlekedéssel való lehetetlenségét, a gépkocsival közlekedés esetén a felmerülő többletköltséget, míg a rendőrségnél felajánlott beosztás kapcsán a felesége betegsége miatti ápolása tervezhetetlenségét.

[31] A Hszt. 86. §-a logikus sorrendben tartalmazza a felperes szolgálati jogviszonyának lemondással történő megszüntetéséhez vezető konkrét jogszabályi folyamatot. E szerint a Hszt. 86. § (1) bekezdés b) pontja lehetőséget biztosít a szolgálati viszony felmentéssel történő megszüntetésére abban az esetben, ha a hivatásos állomány tagjának a szolgálati beosztása átszervezés következtében megszűnt és a számára felajánlott végzettségének és képzettségének megfelelő más szolgálati beosztást nem fogadta el. A felek a Hszt. 2. § 5. pont szerinti átszervezés tényét, illetve azt, hogy a felperes szolgálati beosztása átszervezés miatt szűnt meg, nem vitatták. A Hszt. 86. § (5) bekezdése határozza meg a felajánlott beosztásra vonatkozó kritériumokat, így annak meg kell felelnie a hivatásos állomány tagja állapotának, képzettségének, végzettségének, ilyen beosztás hiányában a munkáltató másik, az állapotának, képzettségének, végzettségének megfelelő nem hivatásos munkakört köteles felajánlani. A felperes esetében másik két beosztás felajánlására a perbeli adatok alapján sor került, amelyek a felperes szakirányú végzettségének és képzettségének megfeleltek, a korábbival részben azonos, és eggyel magasabb besorolási kategóriájúak, a rendőrségnél a szolgálati munkaidőrendszer vezénylése, és illetménye sem lett volna kevesebb a korábbinál.

[32] A Hszt. 86. § (6) bekezdés b) pontja csak abban az esetben ad lehetőséget a felmentésre, ha a hivatásos állomány átszervezés miatt megszűnt szolgálati beosztást betöltő tagja a számára felajánlott, a végzettségének és képzettségének megfelelő más szolgálati beosztást méltányolható okból nem fogadta el. A Hszt. 86. § (7) bekezdésének kógens rendelkezése alapján amennyiben a hivatásos állomány tagja a felajánlott szolgálati beosztást vagy a nem hivatásos munkakört nem méltányolható okból nem fogadja el, azt a szolgálati beosztásról való lemondásnak kell tekinteni. A lemondás pedig a Hszt. 84. §-ában szabályozott olyan egyoldalú jognyilatkozat, amellyel a hivatásos szolgálati viszonyban álló személy indokolás nélkül szüntetheti meg a szolgálati viszonyát. Minthogy a fentiek alapján a méltányolható ok nélküli visszautasító nyilatkozat lemondásnak minősül, arra nem vonatkozik a Hszt. 86. § (4) bekezdésében foglalt, a munkáltatót terhelő indokolási kötelezettség (a Bírósági Határozatok Gyűjteményében K-MJ-2021-26 számon közzétett Kúria Mfv.X.10.156/2020/2.)

[33] A Hszt. 86.§ (7) bekezdésének kógens rendelkezése alapján amennyiben a hivatásos állomány tagja a felajánlott szolgálati beosztást vagy a nem hivatásos munkakört nem méltányolható okból nem fogadja el, azt a szolgálati beosztásról való lemondásnak kell tekinteni. E szabályozás alapján egyértelmű, hogy a jogalkotó a nem méltányolhatóság következtében lemondással történő jogviszonymegszüntetést a felajánlott szolgálati beosztások visszautasításának időpontjához kötötte; helytálló jogértelmezéssel foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy a beosztás visszautasításának időpontjában előadott tények és körülmények, - valamint a szolgálati panaszban előadottak - alapján kell megítélni az indokok méltányolhatóságát vagy nem méltányolhatóságát; az újonnan, a peres eljárásban előadott körülmények a jogintézményt üresítenék ki és sérülne a Hszt. 3.§-ában foglalt speciális együttműködési kötelezettség. Mindazonáltal a Hszt. 3.§ rendelkezése nem alkalmazható olyan generálklauzulaként, amellyel a konkrét ügy egyedi tényállásától függetlenül megindokolható. A peres eljárásban az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta a méltányolhatóság körében a felperes által a 2023. január 10-én előadott és a szolgálati panaszában részletesebben kifejtett körülményeket. Mindezek mentén helytállóan zárta ki az alperes által nem vizsgált korábbi munkakörbe való áthelyezésének körülményeit. A

másodfokú bíróság ehelyütt arra is rámutat, hogy a felperes erre nézve bizonyítékot nem ajánlott fel, és nem is csatolt.

[34] A szolgálati viszony alanyai a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kötelesek eljárni és kölcsönösen együttműködni. Kötelesek egymást tájékoztatni minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy változásról, amely a szolgálati viszony létesítése, valamint az e törvényben meghatározott jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges (Hszt. 3. §). Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok adatai alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a felperes a jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges információkról megfelelő tájékoztatást kapott; 2022. decemberében megnyitott beosztásokra jelentkezését megjelölte, a személyügyi elbeszélgetésen értesült annak sikertelenségéről és a felajánlott további két beosztásról, amellyel kapcsolatos aggályait közölte, méltányolható okként kérte figyelembe venni. A kellő átgondolás hiányára irányuló fellebbezési érvelés nem vezethetett eredményre, mert a Hszt. 86.§ rendelkezései a szolgálati jogviszony lemondással történő megszüntetéséhez vezető konkrét jogszabályi folyamatban a személyügyi megbeszélésen felajánlott szolgálati beosztás visszautasításánál gondolkodási időt nem biztosítanak, ott döntést kellett hozni a felperesnek és a munkáltatónak is. A felajánlott beosztás visszautasításának felperes által megjelölt indokai méltányolhatóságát az alperes a szolgálati panaszeljárásban, és az elsőfokú bíróság a per során részletesen vizsgálta. A fellebbezés szempontjából az elsőfokú ítélet jogszabálysértő jellegének vizsgálatának lehetett jelentősége.

[35] Az elsőfokú bíróság az ítéletében nem rögzítette, hogy a jogszabály a méltányolható ok fogalmát sem általános, sem konkrét jelleggel nem határozza meg, azonban figyelembe vette a hivatásos jogviszony sajátos jellegét, ahogyan azt alperes is rögzítette a szolgálati panaszt elutasító határozatában. A Hszt. 13.§ (1) bekezdése szerint a szolgálati viszony az állam nevében eljáró rendvédelmi szerv és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges közszolgálati jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott kötelezettségek terhelik és jogosultságok illetik meg. A többletkötelezettségeket jelzi, hogy a hivatásos állomány tagja a szolgálati viszonyból fakadó kötelmeit – a rendvédelmi szerv rendeltetés szerinti feladatainak megvalósítása érdekében – önkéntes vállalás alapján, élethivatásként, szigorú függelmi rendben, életének és testi épségének kockáztatásával, egyes alapjogai korlátozásának elfogadásával teljesíti. A rendvédelmi szerv e vállalásért cserébe köteles biztosítani a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges feltételeket, a törvényben megállapított díjazást, juttatásokat és kedvezményeket. A hivatásos állomány tagja a szolgálati viszony létesítésekor vállalja, hogy a törvényben meghatározott feltételekkel, a szolgálati érdekeknek megfelelően a rendvédelmi szerv bármely szervezeti egységénél kötelezhető szolgálatteljesítésre, vagy – beleegyezésével – a törvényben meghatározott más szervnél szolgálatot teljesíteni. A szolgálatteljesítés helyének meghatározásakor a hivatásos állomány tagjának méltányolható érdekeit lehetőség szerint figyelembe kell venni. A szolgálati viszony e sajátos jellege a Hszt. 13.§-ában nyert megfogalmazást, amire tekintettel e sajátos jogviszonyra irányadó jogok és kötelezettségek figyelembevételével kialakított mérce jelöli ki az el nem várhatóság szintjét, amely viszont összetettebb az általános (individuális) elvárhatósági mércénél. Méltányolható oknak a felajánlott szolgálati beosztás el nem fogadása tekintetében tehát az vehető figyelembe, ha a változással a hivatásos állományú életkörülményei oly mértékben változnának meg, amely miatt nem várható el tőle az új szolgálati beosztás betöltése.

[36] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a felperes házastársa betegsége miatti állandó felügyeleti, ápolási és gondozási szükségletre nem hivatkozott, ilyet nem

bizonyított. A törvényszék emiatt lényegesként értékelte, hogy az alperes vizsgálódásakor a feleség nem szorult állandó felügyeletre, ellátásra; bottal, mankóval nem közlekedett. A felperes a keresetében sem az állandó, folyamatos ápolási szükségletre, hanem a ház körüli teendőkre, házi munkára, és a házastársa fürdésének felügyeletére hivatkozott. Ebben a körben pedig az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy e kötelezettségének a felperes megfelelő szervezéssel a felajánlott beosztások (rendőrség¹) szerinti szolgálati időrendszerben is eleget tudott volna tenni, miként a legkisebb gyermekük (18) esetleges segítségével, ahogy jelenleg is, mindez megvalósítható lett volna. A felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy az átszervezésből adódó változással körülményei oly mértékben változnának meg, hogy a jogviszony jellegéhez kapcsolódó jogok és kötelezettségek figyelembevételével nem várható el tőle az új szolgálati beosztás betöltése. Márpedig hivatásos állományúként speciális helyzetben vállalta a jogviszonyból fakadó kötelezettségeket is. A hivatásos szolgálati jogviszony különleges közszolgálati jogviszony, a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjaitól a társadalom és a szolgálat magas szintű erkölcsi felelősséget, elkötelezettséget, érték-, és normakövetést vár el.

[37] A felperes fellebbezésében a házastárs szüleivel kapcsolatos érvelését nem tartotta fent, ezért a másodfokú bíróság sem vizsgálta ezen indokot. Mindezek alapján megállapítható volt, hogy a rendőrség¹nél felajánlott beosztás felperes általi el nem fogadása nem méltányolható okból történt, ezért az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Hszt. 83.§ (7) bekezdése alapján az alperes jogszerűen tekintette a felperes magatartását (elfogadás megtagadása) a szolgálati beosztásról való lemondásnak. Mindezek miatt a helység²i Rendőrkapitányságon felajánlott beosztás el nem fogadása körében előadott fellebbezési érvelésnek nem volt relevanciája, a Fővárosi Ítéltáblának emiatt döntésében erre nem kellett kitérnie.

[38] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[39] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére. A másodfokú perköltség mértékét a Pp. 81.§ (1)-(2) bekezdéseire, 82.§ (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4.§ (1) bekezdésére és 3.§ (5) bekezdésére figyelemmel (147.325 forint) állapította meg.

[40] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték (471.440 forint) a felperes Pp. 525. § (1) bekezdése és 95. § (1) bekezdése szerinti munkavállalói költségkedvezménye folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam viseli.

[41] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99.§ (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. január 22.

dr. Robotka Imre s.k.	dr. Stumpf-Rádai Ágota s.k.	dr. Drávecz Margit Gyöngyvér s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró